

Kuntien kuuleminen ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastuukuntamallina

KHALL 03.05.2022 § 84
56/00.01.02/2022

Selostus

Savonlinnan kaupunginhallitus pyytää Sulkavan, Juvan, Puumalan, Rantasalmen ja Enonkosken kunnilta lausuntoa 3.5.2022 mennessä koskien ympäristöterveydenhuollon järjestämistä vastuukuntamallilla, jossa vastuukuntana toimisi Savonlinnan kaupunki yhteistoimintasopimuksen mukaisesti, ja päätöksenteko tapahtuisi Savonlinnan kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

Tausta

Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri on järjestänyt terveysvalvonnan ja eläinlääkinnän eli ympäristöterveydenhuollon kokonaisuuden palvelut 15 vuoden ajan Savonlinnan kaupungin ja Enonkosken, Juvan, Puumalan, Rantasalmen sekä Sulkavan kunnan alueelle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta huolimatta ympäristöterveydenhuollon tehtävät säilyvät kuntien järjestämisvastuulla, eikä kuntien organisointivaihtoehdoissa tapahdu muutoksia. Valvontayksiköt, jotka sijaitsevat sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhteydessä, on organisoitava uudelleen 1.1.2023 mennessä, elleivät alueen kunnat sovi tehtävien siirrosta hyvinvointialueen hoidettavaksi. Etelä-Savossa tehtävien siirto hyvinvointialueelle ei toteudu tässä vaiheessa.

Kunnan tulee järjestää kansanterveyslain (66/1972) 1 §:n 2 momentissa luetelluissa laeissa tarkoitettujen yksilön ja hänen elinympäristönsä terveys- ja turvallisuuden koskevien tehtävien (ympäristöterveydenhuolto) muodostama kokonaisuus kunnan itsensä toimesta tai kuntien välisenä yhteistoimintana.

Sulkavan kunnan osalta edellä mainittu tarkoittaa sitä, että 31.12.2022 saakka ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä vastaa ja sen mukaisia tehtäviä hoitaa nykyiseen tapaan Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri.

Vastuukuntamalli

Savonlinnan kaupunki, Sulkavan, Enonkosken, Juvan, Puumalan ja Rantasalmen kunnat) ovat neuvotelleet ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä kuntalain (410/2015) 51 §:n tarkoittaman vastuukuntamallin pohjalta.

Vastuukuntamallissa jäsenkunnat sopivat siitä, että kunta voi hoitaa tehtävää yhden tai useamman kunnan puolesta siten, että kunnilla on yhteinen toimielin, joka vastaa tehtävän hoitamisesta.

Tehtävää hoitavaa kuntaa kutsutaan vastuukunnaksi. Edelleen kunnat voivat sopia, että muut kunnat valitsevat osan yhteisen toimielimen jäsenistä (kuntalaki 51 §).

Vastuukuntamallissa jäsenkuntien on laadittava kuntalain 52 §:n tarkoittama yhteistä toimielintä koskeva sopimus, jossa on sovittava 1) yhteisen toimielimen tehtävistä sekä tarvittaessa kuntalain 8 §:n tarkoittamasta järjestämistä vastuun siirtymisestä, 2) yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä, 3) kustannusten perusteista ja jakautumisesta, 4) sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta. Sopimuksessa voidaan sopia myös siitä, ettei vastuukunnan kunnan hallituksella ole oikeutta ottaa yhteisen toimielimen päättämää asiaa käsiteltäväkseen.

Sopimuksen tarkoittama ympäristöterveydenhuolto muodostuu tehtävistä, jotka on määritelty seuraavassa lainsäädännössä:

- Kansanterveyslaki 66/1972
- Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta 410/2009
- Terveysturvallisuuslaki 763/1994
- Elintarvikelaki 297/2021
- Eläinlääkintähuoltolaki 765/2009, luonnos uudeksi eläinlääkintähuolto- laiksi
- Tupakkalaki 549/2016
- Lääkelaki 395/1987; 54 a Nikotiinivalmisteiden myynti (22/2006)

Yhteistoimintasopimuksessa sovittava hallinnon järjestäminen edellyttää vastuukunnan valtuuston hyväksymää hallintosääntöä, jossa määritellään yhteistä tehtävää hoitava viranomainen ja sen toiminta, toimivalta ja tehtävät. Hallintosäännön asianomaisia määräyksiä laadittaessa huomioidaan yhteistoimintasopimuksen määräykset.

Ennen yhteisen toimielimen toimintaa koskevan hallintosäännön hyväksymistä tulee kuulla muita sopimuskuntia. Sopimuskuntien tulee muuttaa hallintosääntöjään siten, että niissä annetaan sopimuksen mukaiset tehtävät valitulle vastuukunnalle ja niiltä osin noudatetaan vastuukunnan hallintosääntöä.

Ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä ja sen mukaisista tehtävistä vastaa yhteisenä toimielimenä vastuukunnan Savonlinnan kaupungin organisaatioon kuuluva yhteinen toimielin. Tämä yhteinen toimielin, alueellinen ympäristöterveydenhuoltojaosto, on organisatorisesti on teknisen lautakunnan jaosto.

Edelleen järjestely edellyttää Savonlinnan kaupungin ja Sosterin välistä ympäristöterveydenhuollon tehtävään sitoutuneen toiminnan, varallisuuserien ja henkilöstön sopimusperusteista siirtämistä Sosterilta kaupungille sekä mm. terveysvalvonnan johtaja viran perustamista.

| | |
|---------------|---|
| Liitteet | 1. Yhteistoimintasopimusluonnos 2. Savonlinnan kaupungin hallintosääntömääräysluonnos: Alueellinen ympäristöterveydenhuoltojaos |
| Valmistelija | Kunnanjohtaja Juho Järvenpää |
| Esittelijä | Kunnanjohtaja Juho Järvenpää |
| Päätösehdotus | Sulkavan kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole huomautettavaa yhteistoimintasopimusluonnoksesta ja asiaan liittyvästä Savonlinnan kaupungin hallintosääntömuutoksesta. Lopullinen yhteistoimintasopimus tuodaan kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi lausuntokierroksen jälkeen. |
| Päätös | Päätösehdotus hyväksyttiin. Otteen oikeaksi todistaa 03.05.2022 Tuula Ruottinen Keskusarkistonhoitaja |